

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Στρατολογία των Ελλήνων και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το Νοσχ., το οποίο φέρεται προς συζήτηση και ψήφιση, ρυθμίζει θέματα που αφορούν την εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων των Ελλήνων πολιτών, καθώς και επιμέρους θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Η πολλαπλότητα των απαιτήσεων των Ενόπλων Δυνάμεων στη σύγχρονη εποχή και η ανάγκη απλοποίησης και εκσυγχρονισμού των διατάξεων που διέπουν τη στράτευση των Ελλήνων, προκειμένου να διευκολυνθεί, όχι μόνο η κατανόησή τους από τους πολίτες, αλλά και η ανάπτυξη σύγχρονων τεχνολογικών μεθόδων για τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων, επιβάλλουν, όπως επισημαίνει η αιτιολογική έκθεση, την αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας, που διέπει τη στράτευση των Ελλήνων πολιτών.

Το βασικό κείμενο, που διέπει σήμερα τα θέματα του παρόντος Νοσχ., είναι ο ν. 1763/1988 («Στρατολογία των Ελλήνων»), ο οποίος, κατά την δεκαεπταετή εφαρμογή του, έχει τροποποιηθεί επανειλημμένως. Οι τροποποιήσεις αυτές κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο με το π.δ. 292/2003 («Περί κωδικοποίησης διατάξεων νόμων στρατολογικής φύσης»), το οποίο έχει επίσης υποστεί πρόσφατη τροποποίηση με τον ν. 3257/2004.

Η στρατιωτική υποχρέωση για τους δυνάμενους να φέρουν όπλα Έλληνες πολίτες αποτελεί εκπλήρωση του χρέους εθνικής αλληλεγγύης, την οποία το κράτος μπορεί, κατά το άρθρο 25 παρ. 4 του Συντάγματος, να αξιώνει από όλους τους πολίτες. Καθιερώνεται στο άρθρο 4 παρ. 6 του Συντάγματος, στο οποίο εισάγεται, επίσης, η στρατολογική ισότητα, ως ειδικότερη εκδήλωση της γενικής αρχής της ισότητας, την οποία καθιερώνει το άρθρο 4

παρ. 1 του Συντάγματος. Στο πλαίσιο αυτό, προβλεπόμενες από το υπό συζήτηση και ψήφιση Νοσχ. απαλλαγές από την υποχρέωση στράτευσης ή διαφοροποιήσεις του τρόπου εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας επιτρέπονται, όπως δέχεται παγίως το Συμβούλιο της Επικρατείας, για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, οι οποίοι στηρίζονται σε γενικά και αντικειμενικά κριτήρια. Έτσι, το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει δεχθεί ότι «λόγω της αδιάσπικτης διατύπωσης της διατάξεως αυτής (του άρθρου 4 παρ. 6 του Συντάγματος) και του επιδιωκόμενου με αυτήν σκοπού, παρεκκλίσεις από τη θεσπιζόμενη, με τη διάταξη αυτή, καθολικότητα της προς στράτευση υποχρέωσης των ικανών να φέρουν όπλα επιτρέπονται, εν όψει και της αρχής της ισότητας των Ελλήνων ενώπιον του νόμου, μόνο για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος που καθορίζονται από τον νόμο επί τη βάσει γενικών και αντικειμενικών κριτηρίων» (ΟλΣτΕ 1616/1977, ΤοΣ, 1977, σελ. 452, ΟλΣτΕ 2579/1977, ΤοΣ, 1977, σελ. 641, ΟλΣτΕ 3337/1987, ΟλΣτΕ 1937/1996, ΣτΕ Τμ. Δ' 526/2001, ΝοΒ, 2002, σελ. 1937). Στη στρατολογική ισότητα προσκρούει, λοιπόν, σύμφωνα με το Συμβούλιο της Επικρατείας, η μείωση του χρόνου θητείας των καθηγητών, υφηγητών, επιστημονικών συνεργατών ή επιμελητών Α.Ε.Ι. του εσωτερικού ή εξωτερικού (ΟλΣτΕ 1616/1977, ΤοΣ, 1977, σελ. 452), η εξαγορά των στρατιωτικών υποχρεώσεων όσων έτυχαν άδειας μόνιμης εγκατάστασης στο εξωτερικό, χωρίς να τίθεται ως προϋπόθεση η πραγματική εγκατάσταση στο εξωτερικό επί μακρό χρόνο (ΟλΣτΕ 2579/1977, ΤοΣ, 1977, σελ. 641), η απαλλαγή από τη στρατιωτική υποχρέωση αυτών που αναχώρησαν και μόνιμα εγκαταστάθηκαν στο εξωτερικό, γιατί αυτή η απαλλαγή δεν συνάπτεται προς την εξυπηρέτηση δημοσίου συμφέροντος (ΣτΕ 56/1981, ΤοΣ, 1982, σελ. 61), καθώς επίσης και η επ' αόριστον εξαίρεση από τις προσκλήσεις για κατάταξη στο στράτευμα όσων ανήκουν σε ορισμένες μόνο κλάσεις και απέκτησαν και ξένη υπηκοότητα ή απεριόριστης διάρκειας άδεια μόνιμης εγκατάστασης ή εργασίας σε ξένη χώρα (ΣτΕ 1973/1996, ΤοΣ 1996, σελ. 1026, βλ. ομοίως για το θέμα της ισότητας στη στρατολογική υποχρέωση, Π. Δαγτόγλου, Ατομικά Δικαιώματα Β', Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1991, σελ. 1103-1108, Κ. Χρυσόγονου, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2^η έκδοση, Αθήνα, 2002, σελ. 149-150). Ας σημειωθεί δε ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε (ΣτΕ Τμ. Δ' 4474/1995, περίληψη σε ΕλλΔνη, 1996, σελ. 946) ότι διατάξεις που χορηγούν στρατολογικό ευεργέτημα κατά παρέκκλιση του άρθρου 4 παρ. 6 του Συντάγματος, πρέπει να ερμηνεύονται στενά.

Ενόψει των ανωτέρω, και όπως παλαιότερα έχει επισημανθεί (βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του Νομοσχεδίου «Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ορισμένων κατηγοριών στρατευσίμων, ανυποτάκτων και οπλιτών, τροποποίηση διατάξεων της στρατολογικής νομοθεσίας, καθιέρωση εναλλακτικής θητείας και άλλες διατάξεις», της 2.6.1997), ευνοήτως, η συμφωνία, με τη συνταγματική αρχή της στρατολογικής ισότητας των Ελλήνων, των ρυθμίσεων που αναφέρονται στα κατ' ιδίαν κεφάλαια του προς ψήφιση Νσχ. και αφορούν απαλλαγές, διαφοροποιήσεις και εξαιρέσεις από τον τρόπο εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας, εξαρτάται από το εάν συντρέχουν στο πρόσωπο των ειδικών αυτών κατηγοριών υποχρέων ειδικές αιτίες και από το εάν η ευμενέστερη αντιμετώπιση της στρατιωτικής τους υπηρεσίας, δικαιολογείται από σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος.

II. Παρατηρήσεις στα επιμέρους άρθρα του Νσχ.

A. Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1 έως 4 του Νσχ.)

1. Επί του άρθρου 1 παρ. 1 του Νσχ.

Με την παρ. 1 του άρθρου 1 του Νσχ. διατηρείται η ισχύουσα ρύθμιση σχετικά με τα όρια ηλικίας για τη στράτευση των Ελλήνων. Η προτεινόμενη διατύπωση της διάταξης («Όλοι οι Έλληνες, ..., έχουν υποχρέωση στράτευσης στις Ένοπλες Δυνάμεις ...») κινείται στο πλαίσιο της στρατολογικής ισότητας, όπως αυτή έχει εισαχθεί με το άρθρο 4 παρ. 6 του Συντάγματος.

2. Επί του άρθρου 2 παρ. 5 του Νσχ.

Με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 2 του Νσχ. διευκρινίζεται η έννοια του όρου «έφεδροι οπλίτες». Συγκεκριμένως, ορίζεται ότι «έφεδροι οπλίτες καλούνται οι οπλίτες, οι οποίοι, μετά την εκπλήρωση της στρατεύσιμης και της τυχόν πρόσθετης στρατιωτικής υποχρέωσής τους, συνεχίζουν να υπηρετούν στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, για εκπλήρωση εφεδρικής στρατιωτικής υποχρέωσης». Η διάταξη αυτή επαναλαμβάνει, κατ' αρχάς, την ισχύουσα ρύθμιση. Ωστόσο, θα έχρηζε, ενδεχομένως, διευκρίνισης, αν στους εφέδρους του ορισμού αυτού υπάγονται, εκτός από τους οπλίτες, και οι πρότακτοι οπλίτες, δεδομένου ότι η διευκρίνιση αυτή υφίσταται στην ισχύουσα διάταξη του άρθρου 3 περ. ε' του π.δ. 292/2003.

3. Επί του άρθρου 2 παρ. 8 περ. α' του Νσχ.

Σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη, για την εφαρμογή των διατάξεων του προτεινόμενου Νσχ., «τέκνα θεωρούνται όσα γεννήθηκαν από γάμο και

όσα νομιμοποιήθηκαν ή αναγνωρίστηκαν ή υιοθετήθηκαν». «Νομιμοποίηση» τέκνου επέρχεται όταν οι γονείς του έλθουν σε γάμο μετά τη γέννησή του (επιγενόμενος γάμος), υπό την προϋπόθεση της αναγνώρισης του τέκνου από τον σύζυγο [άρθρο 1473 Αστικού Κώδικα (στο εξής ΑΚ)]. Η «νομιμοποίηση» του τέκνου, σε σχέση με την απλή αναγνώρισή του, δεν επιφέρει διαφορές στην παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων, πέραν της διαφορετικής επίλυσης ζητημάτων, όπως το επώνυμο και η γονική του μέριμνα, ζητημάτων, δηλαδή, που ουδόλως αφορούν το παρόν νομοσχέδιο. Αντιστοίχως, ο επιγενόμενος γάμος μόνος του, χωρίς, δηλαδή, την προηγούμενη ή επόμενη αναγνώριση του τέκνου, δεν ιδρύει νομικό δεσμό ανάμεσα στο παιδί και τον σύζυγο της μητέρας και δεν αποτελεί «νομιμοποίηση» του τέκνου (βλ. Γ. Κουμάντου, Οικογενειακό Δίκαιο, τ. II, Εκδ. Αφοί Π. Σάκκουλα, Αθήνα, 1989, σελ. 57 επ.) Επομένως, θα ήταν, ίσως, σκόπιμο να απαλειφθεί, ως πλεονάζουσα, από την προτεινόμενη διάταξη, η αναφορά σε «νομιμοποιηθέντα» τέκνα (βλ. και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής στο Νοσχ. «Μετεγγραφές φοιτητών και σπουδαστών εσωτερικού και θέματα εκλογής ή εξέλιξης σε θέση καθηγητή Πανεπιστημίου», της 11.10.2004).

4. Επί του άρθρου 3 παρ. 2 του Νοσχ.

Η προτεινόμενη διάταξη ορίζει ότι «Διόρθωση του έτους γέννησης, ... επιτρέπεται, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί ... μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του έτους που ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του ... ». Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος, κατά το χρόνο σύνταξης και υποβολής της σχετικής αίτησης, είναι ανήλικος, χωρίς μάλιστα να μπορεί να αποκλεισθεί η πιθανότητα να έχει ηλικία ακόμη και κάτω των δέκα ετών (όριο της νηπιακής ηλικίας). Σύμφωνα με το άρθρο 128 ΑΚ, όσοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο έτος της ηλικίας τους είναι ανήλικοι για δικαιοπραξία, κατ' άρθρο δε 130 ΑΚ, η δήλωση βούλησης από ανήκανο για δικαιοπραξία είναι άκυρη. Η εκπροσώπηση του ανήλικου σε κάθε υπόθεση ή δικαιοπραξία που αφορά το πρόσωπό του αποτελεί μία από τις τρεις βασικές εκδηλώσεις της γονικής μέριμνας (άρθρο 1510 ΑΚ, βλ. και Γ. Κουμάντου, ό.π., σελ. 170 επ., βλ. επίσης και την ΑΠ 320/1986, ΝοΒ, 1987, σελ. 27), η οποία χαρακτηρίζεται από τον νόμο ως δικαίωμα και καθήκον των γονέων. Οι γονείς, δηλαδή, (ή ο γονέας, όταν, κατά περίπτωση, ασκεί μόνος τη γονική μέριμνα) καθίστανται, κατ' αρχήν, νόμιμοι αντιπρόσωποι του ανήλικου τέκνου, στο μέτρο που το ίδιο το παιδί δεν έχει την αναγκαία δικαιοπρακτική ικανότητα να καταρτίζει μόνο του ορισμένες δικαιοπραξίες (βλ. Γ. Κουμάντου, ό.π., σελ. 171, Ι. Σπυ-

ριδάκη, Γενικές Αρχές, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1985, σελ. 537 επ.). Επομένως, θα ήταν, ίσως, σκόπιμο να διαμορφωθεί η προτεινόμενη διάταξη ως εξής «...ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του...».

Β. Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 5 έως 8 του Νσχ.)

1. Επί του άρθρου 7 του Νσχ.

Με το προτεινόμενο άρθρο του Νσχ. καθορίζονται οι κατηγορίες ατόμων, που δικαιούνται μειωμένης θητείας. Αρκετές κατηγορίες έχουν διατηρήσει την ισχύουσα μορφή τους, ενώ, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, το σύστημα της μειωμένης θητείας έχει τεθεί σε ρεαλιστικότερη βάση, διαπνέεται από την αρχή της προστασίας του θεσμού της οικογένειας και από αίσθημα κοινωνικής ευαισθησίας και δικαιοσύνης. Όπως επισημαίνεται και στις εισαγωγικές παρατηρήσεις της παρούσας έκθεσης (βλ. ανωτέρω, υπό Ι.), η εναρμόνιση των ρυθμίσεων αυτών με τη συνταγματική αρχή της στρατολογικής ισοότητας εξαρτάται από τη συνδρομή, στο πρόσωπο των υποχρέων, ειδικών αιτιών, οι οποίες, για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, δικαιολογούν ευνοϊκή μεταχείρισή τους.

2. Επί του άρθρου 8 περ. ε΄ του Νσχ.

Στη διάταξη αυτή ορίζεται ότι «η κήρυξη προσώπου σε αφάνεια επιφέρει τα ίδια αποτελέσματα με το θάνατο και κηρύσσεται με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου». Πράγματι, κατ' άρθρο 40 ΑΚ, όταν ο θάνατος ενός προσώπου είναι πολύ πιθανός επειδή εξαφανίστηκε ενώ βρισκόταν σε κίνδυνο ζωής, ή επειδή λείπει πολύ καιρό χωρίς ειδήσεις, το δικαστήριο τον κηρύσσει άφαντο ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε εξαρτά δικαιώματα από τον θάνατό του. Η αφάνεια εξομοιώνει το πρόσωπο αυτό με αποβιώσαντα (μαχητό τεκμήριο θανάτου, βλ. και Ι. Σπυριδάκη, ό.π., σελ. 187 επ.). Τα έννομα αποτελέσματα της κήρυξης της αφάνειας αρχίζουν από τον χρόνο, κατά τον οποίο, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση, άρχισε η αφάνεια. Πλην όμως, κανένα δικαίωμα που εξαρτάται από την αφάνεια (π.χ. συγγενών, κληρονόμων, κλπ.) δεν μπορεί να ασκηθεί, προτού δημοσιευθεί η απόφαση που κηρύσσει την αφάνεια. Σύμφωνα με το άρθρο 47 ΑΚ, για να δημοσιευθεί η απόφαση αυτή, πρέπει να τελεσιδικήσει. Η δε τελεσιδικία δεν έχει, εν προκειμένω, δικονομικό/τυπικό απλώς χαρακτήρα, αλλά συναρτάται άμεσα προς το ουσιαστικό ζήτημα της διακρίβωσης του θανάτου εκείνου που εξαφανίστηκε. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 785 παρ. 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η απόφαση αυτή ισχύει και παράγει έννομα αποτελέσματα υπέρ και

εναντίον όλων, εφόσον δεν είναι δυνατό να προσβληθεί, όχι μόνο με έφεση (οπότε τότε είναι, πια, τελεσίδικη) αλλά ούτε και με αναίρεση, και, επομένως, η απόφαση αυτή απαιτείται να είναι και αμετάκλητη. Γίνεται δε δεκτό (Ι. Σπυριδάκη, ό.π., σελ. 188, Β. Βαθρακοκοίλη, Ερμηνευτική Νομολογιακή Ανάλυση κατ' άρθρο, τόμ. Δ', Αθήνα, 1996, σελ. 514) ότι, προκειμένου να υφίσταται ο μεγαλύτερος δυνατός βαθμός βεβαιότητας για τον θάνατο του εξαφανισμένου, η απόφαση κήρυξης της αφάνειας πρέπει να καταστεί αμετάκλητη, ώστε να ξεκινήσει ο χρόνος ισχύος και παραγωγής έννομων αποτελεσμάτων της αφάνειας.

Κατόπιν των ανωτέρω, για λόγους νομικής συνέπειας, θα ήταν, ίσως, σκόπιμο να προστεθεί στο τέλος της προτεινόμενης διάταξης η φράση «..., όπως αυτή ισχύει έναντι όλων, σύμφωνα με τις οικείες ουσιαστικές και δικονομικές διατάξεις».

Γ. Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 9 έως 12 του Νσχ.)

Το κεφάλαιο Γ' ρυθμίζει θέματα, που αφορούν τις προεργασίες της στράτευσης, όπως η καταγραφή των υποχρέων, η κρίση της σωματικής τους ικανότητας, η κατανομή τους στους κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων, κ.ά.

Δ. Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 13 έως 30 του Νσχ.)

1. Επί του άρθρου 13 παρ. 1, 2 και 6 του Νσχ.

Νέα ρύθμιση εισάγει η προτεινόμενη διάταξη, όσον αφορά την απαλλαγή όσων έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου σε κάθειρξη (παρ. 1 περ. β'), καθώς και των αλλοδαπών που μονάζουν στο Άγιο Όρος και έχουν αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια (παρ. 1 περ. ζ'). Απαλλάσσονται, επίσης, τα πρόσωπα των κατηγοριών εκείνων που, σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς, υπηρετούν μειωμένη θητεία τριών μηνών (παρ. 1 περ. δ', ε' και στ'). Για τα πρόσωπα αυτά, τα οποία, μετά την ψήφιση του προτεινόμενου Νσχ., θα δικαιούνται απαλλαγής από τη στράτευση, δεν προβλέπεται η περίπτωση, κατά την οποία, κατά την έναρξη ισχύος του, έχουν ήδη καταταγεί και υπηρετούν (σύμφωνα με το προϊσχύσαν, κατά το χρονικό αυτό σημείο, καθεστώς). Για τον λόγο αυτό, θα ήταν ίσως σκόπιμο να επαναληφθεί η διατύπωση της ισχύουσας διάταξης, σύμφωνα με την οποία «Απαλλάσσονται από την υποχρέωση στράτευσης και, εφόσον υπηρετούν, απολύονται ...».

2. Επί του άρθρου 13 παρ. 3 του Νσχ.

Στη διάταξη αυτή ορίζεται ότι «Στις γνωματεύσεις ακαταλληλότητας των

αρμοδίων υγειονομικών επιτροπών ή συμβουλίων αναγράφεται υποχρεωτικά αν υπάρχει πιθανότητα ή όχι βελτίωσης ή ίασης της παθήσεως». Η διατύπωση της διάταξης θα έχρηζε, ενδεχομένως, διευκρίνισης, δεδομένου ότι, βάσει των δεδομένων της ιατρικής επιστήμης, δεν είναι πάντα εφικτή η διάγνωση, σε ορισμένο χρόνο, της μελλοντικής βελτίωσης ή ίασης μίας πάθησης και, επομένως, θα ήταν, ίσως, σκόπιμο να δοθεί στα μέλη των αρμοδίων υγειονομικών επιτροπών ή συμβουλίων η ευχέρεια της ιατρικής βεβαίωσης ότι δεν είναι δυνατό να διακριβωθεί, στον εκάστοτε παρόντα χρόνο, αν υπάρχει ή όχι πιθανότητα βελτίωσης ή ίασης της πάθησης.

3. Επί του άρθρου 25 του Νοχ.

Στο προτεινόμενο άρθρο προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης αναβολής κατάταξης στις Ένοπλες Δυνάμεις σε όσους έχουν την ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού. Σύμφωνα με την παρ. 1, μόνιμος κάτοικος εξωτερικού θεωρείται όποιος, διαζευκτικά, α) έχει κύρια και μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό για δώδεκα, τουλάχιστον, συνεχόμενα έτη, σε μία ή περισσότερες χώρες ή β) έχει βιοποριστική εγκατάσταση (ασκεί βιοποριστικό επάγγελμα, κατά την αιτιολογική έκθεση) και κατοικεί στο εξωτερικό για επτά, τουλάχιστον, συνεχόμενα έτη, σε μία ή περισσότερες χώρες. Επειδή η έννοια του μόνιμου κατοίκου εξωτερικού απαντάται και σε άλλα νομοθετήματα (π.χ., π.δ. 417/1993 «Κώδικας Διαταγμάτων για την αποδημία, τη μετανάστευση και τα διαβατήρια», ν. 2238/1994 «Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος»), θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να διευκρινισθεί αν ο παραπάνω ορισμός ισχύει αποκλειστικά και μόνο για θέματα στρατολογικά, δεδομένου ότι, εν προκειμένω, δίδεται κατά τρόπο συγκεκριμένο και περιοριστικό.

4. Επί του άρθρου 29 του Νοχ.

Για πρώτη φορά προβλέπεται η χορήγηση, για κοινωνικούς λόγους, στους στρατευσίμους, αναβολής κατάταξης, για μία Εκπαιδευτική Σειρά Στρατευσίμων Οπλιτών (Ε.Σ.Σ.Ο.). Ως κοινωνικοί λόγοι θεωρούνται λόγοι οικογενειακοί, προσωπικοί, οικονομικοί, για την αντιμετώπιση των οποίων απαιτείται η αυτοπρόσωπη παρουσία των στρατευσίμων, όπως επίσης υποχρεώσεις που χρήζουν άμεσης εκπλήρωσης από αυτούς. Η συνδρομή των λόγων αυτών κρίνεται από το στρατολογικό γραφείο, γεγονός που καταλείπει στα αρμόδια διοικητικά όργανα ευρύ πεδίο διακριτικής ευχέρειας, η οποία οφείλει να ασκείται σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας (Επ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 11^η έκδ., Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2005, σελ. 161). Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, πρόκειται για σοβαρούς λό-

γους, η μη αντιμετώπιση των οποίων είτε θα καταστήσει τη στράτευση επαχθή για τον στρατεύσιμο, είτε θα τον οδηγήσει, ενδεχομένως, σε ανυποταξία.

Ε. Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 31 έως 39 του Νσχ.)

1. Επί του άρθρου 32 παρ. 1 του Νσχ.

Στη διάταξη αυτή ορίζεται ότι «Όσοι κατατάσσονται στις Ένοπλες Δυνάμεις υποβάλλονται αμέσως σε υγειονομική εξέταση και εφόσον δεν επιβάλλεται η προσωρινή απόλυση εξαιτίας χορήγησης αναβολής εκπλήρωσης της στρατεύσιμης υποχρέωσής τους για λόγους υγείας, εντάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες σωματικής ικανότητας...». Η διατύπωση της διάταξης αυτής χρήζει, ενδεχομένως, διευκρίνισης, δεδομένου ότι προσωρινή απόλυση από τις Ένοπλες Δυνάμεις προβλέπεται στο άρθρο 44 του Νσχ., αλλά αφορά στους ήδη υπηρετούντες στις Ένοπλες Δυνάμεις, οι οποίοι δεν έχουν εκπληρώσει πλήρως τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις, και όχι σε όσους κατατάσσονται.

2. Επί του άρθρου 39 του Νσχ.

Στο παρόν άρθρο ορίζονται τα σχετικά με την εθελοντική κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις. Το κριτήριο της ενηλικίωσης εισάγεται για πρώτη φορά και για τους κατατασσόμενους ως εθελοντές, στρατευσίμους ή εφέδρους. Η διάταξη αυτή συνάδει με το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη, που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στις 25 Μαΐου 2000, υπογράφηκε από τη χώρα μας στις 7 Σεπτεμβρίου 2000 και κυρώθηκε με τον ν. 3080/2002. Σύμφωνα με το ως άνω πρωτόκολλο, η χώρα μας δεσμεύθηκε να αυξήσει το ελάχιστο όριο ηλικίας που ορίζεται στο άρθρο 38 παρ. 3 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, για την εθελοντική κατάταξη προσώπων στις Ένοπλες Δυνάμεις της, υιοθετώντας έτσι μία από τις βασικές αρχές της Σύμβασης, σύμφωνα με την οποία, πρόσωπα ηλικίας κάτω των 18 ετών δικαιούνται ειδικής προστασίας.

ΣΤ. Κεφάλαιο ΣΤ' (άρθρα 40 έως 50 του Νσχ.)

1. Επί του άρθρου 43 παρ. 1 του Νσχ.

Σύμφωνα με τη διατύπωση της διάταξης αυτής, «Οι πρόσθετες στρατιωτικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος ή με βάση τις προϊσχύσασες διατάξεις...». Θα ήταν, ίσως, σκόπιμο, για λό-

γους νομικής ακριβολογίας, να προστεθεί, μετά το διαζευκτικό «ή», η φράση «που έχουν επιβληθεί».

Ζ. Κεφάλαιο Ζ' (άρθρα 44 έως 50 του Νσχ.)

1. Επί του άρθρου 46 παρ. 1 του Νσχ.

Ενδεχομένως, για λόγους νομικής ακριβολογίας, θα ήταν σκόπιμο στην προτεινόμενη διάταξη αντί του γενικού όρου «φυλακές», να χρησιμοποιηθούν οι όροι που ακολουθούν ο Ποινικός Κώδικας (στο εξής ΠΚ) και ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας (στο εξής ΣΠΚ), «σωφρονιστικά καταστήματα» και «στρατιωτικές φυλακές» αντίστοιχα.

2. Επί του άρθρου 46 παρ. 2 του Νσχ.

Στη διάταξη αυτή προβλέπεται ότι η αναβολή από τις προσκλήσεις για κατάταξη διακόπτεται σε περίπτωση άρσης της υπό όρο απόλυσης ή «διακοπής της για οποιοδήποτε λόγο». Θα έχρηζε, ίσως, διευκρίνισης η φράση «ή διακοπής της για οποιοδήποτε λόγο», δεδομένου ότι η υπό όρο απόλυση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον ΠΚ, είτε αίρεται, αν μέσα στο υπολειπόμενο χρονικό διάστημα ο κατάδικος που απολύθηκε διαπράξει κακούργημα ή πλημμέλημα με πρόθεση, για το οποίο του επιβάλλεται οποτεδήποτε αμετάκλητα ποινή στερητική της ελευθερίας πάνω από έξι μήνες (άρθρο 108 ΠΚ), είτε ανακαλείται, αν εκείνος που απολύθηκε δεν συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν κατά την απόλυση (άρθρο 107 ΠΚ).

Η. Κεφάλαιο Η' (άρθρα 51 έως 54 του Νσχ.)

1. Επί του άρθρου 51 παρ. 4 του Νσχ.

Με το δεύτερο εδάφιο της εν λόγω παραγράφου καθορίζεται, για πρώτη φορά, ότι, ανάλογα με την κατάσταση (περίοδος ειρήνης, μερικής ή γενικής επιστράτευσης και πολέμου), στην οποία τελεί η χώρα, μεταβάλλεται και ο νομικός χαρακτηρισμός του εγκλήματος της ανυποταξίας.

Θ. Κεφάλαιο Θ' (άρθρα 55 έως 58 του Νσχ.)

Τα άρθρα του Κεφαλαίου Θ' περιλαμβάνουν ειδικές διατάξεις για τη ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ειδικών κατηγοριών προσώπων.

1. Επί των άρθρων 55 παρ. 3, 56 παρ. 4, 57 παρ. 5 και 58 παρ. 4 του Νσχ.

Με τα άρθρα αυτά παρέχεται η δυνατότητα, σε όσους επιλέξουν να υπαχθούν στις ρυθμίσεις των άρθρων 55 έως 58 του Νσχ., οι οποίοι, ενδεχομένως, είχαν στο παρελθόν κηρυχθεί ανυπότακτοι, να τακτοποιηθούν, όπως σημειώνεται στην αιτιολογική έκθεση, και ποινικά. Έτσι, πλέον, όχι μόνο

εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις, για τις οποίες είχαν κηρυχθεί ανυπότακτοι, αλλά, επίσης, εξαλείφεται με παραγραφή το αξιόποινο της ανυποταξίας τους και αίρονται όλες οι σχετικές συνέπειες, ενώ οι δικογραφίες για τις ανυποταξίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου. Παρόμοιες εξαιρέσεις από την πρόσκληση για κατάταξη σε ορισμένες ειδικές κατηγορίες στρατευσίμων και ειδικές παραγραφές του αξιοποιήσιμου της ανυποταξίας τους προέβλεπαν και παλαιότερα νομοθετήματα (βλ. ν. 2510/1997 και ν. 3036/2002).

I. Κεφάλαιο I' (άρθρα 59 έως 65 του Νσχ.)

Τα άρθρα 59 έως 65 του Νσχ. αναφέρονται στην άοπλη στρατιωτική υποχρέωση και την εναλλακτική υπηρεσία των αντιρρησιών συνείδησης. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επαναλαμβάνουν, κατ' ουσίαν, την ισχύουσα ρύθμιση του ν. 2510/1997 (όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 18 παρ. 3 του ν. 2936/2001, το άρθρο 2 παρ. 1 και 2 του ν. 2993/2002 και το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 3257/2004).

Το δικαίωμα εκπλήρωσης εναλλακτικής πολιτικής κοινωνικής υπηρεσίας αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα με τον ν. 2510/1997, δυνατότητα, όμως, εκπλήρωσης άοπλης στρατιωτικής θητείας για θρησκευτικούς λόγους προέβλεπε ήδη ο ν. 731/1977. Ο ν. 1763/1998 επανέλαβε, στις σχετικές με την αντίρρηση συνείδησης διατάξεις του, τις ρυθμίσεις του ν. 732/1977, συμπεριέλαβε, όμως, για πρώτη φορά, και τους ιδεολογικούς αντιρρησίες. Η νομική προβληματική του ζητήματος στη χώρα μας επικεντρώθηκε, μέχρι και την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001, στη διερεύνηση της δυνατότητας αναγνώρισης της αντίρρησης συνείδησης, υπό το πρίσμα των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 6 και 13 παρ. 4 του Συντάγματος (βλ., ενδεικτικά, Ν. Αλιβιζάτου, Αντιρρησίες συνείδησης και στρατιωτική θητεία, ΝοΒ, 1988 σελ. 519, Γ. Παπαδημητρίου, Σύνταγμα και εναλλακτική κοινωνική θητεία, Υπεράσπιση, 1991, σελ. 579, Κ. Σιμιτσή, Αντίρρηση συνείδησης στη στρατιωτική θητεία. Η ανάδυση ενός δικαιώματος του ανθρώπου σε διεθνές επίπεδο, ΔκΠ, τ. 17-18, σελ. 61, στο ίδιο Φ. Βασιλοόγιαννη, Η αντίρρηση συνείδησης από συνταγματική άποψη, σελ. 25, Κ. Λυκοβαρδή, Η αντίρρηση συνείδησης στη στρατιωτική θητεία. Η αντιμετώπιση του ζητήματος στην ελληνική και τις ευρωπαϊκές έννομες τάξεις υπό το πρίσμα των εξελίξεων στα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης, ΤοΣ, 2000, σελ. 461).

Σήμερα, μετά την εισαγωγή της ερμηνευτικής υπό το άρθρο 4 Συντ. δήλωσης, σύμφωνα με την οποία «η διάταξη της παραγράφου 6 δεν αποκλείει να

προβλέπεται με νόμο η υποχρεωτική προσφορά άλλων υπηρεσιών, εντός ή εκτός των ενόπλων δυνάμεων (εναλλακτική θητεία), από όσους έχουν τεκμηριωμένη αντίρρηση συνείδησης για την εκτέλεση ένοπλης ή γενικά στρατιωτικής υπηρεσίας», το ζήτημα της συνταγματικότητας της εναλλακτικής κοινωνικής πολιτικής υπηρεσίας έχει οριστικά λυθεί, αφού η θεσμοθέτηση της εναλλακτικής υπηρεσίας αποτελεί πλέον μία συνταγματικά ανεκτή δυνατότητα του νομοθέτη. Αξίζει να τονισθεί, επίσης, ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας, με πρόσφατη νομολογία του, έχει δεχθεί ότι οι διατάξεις περί αντιρρησιών συνείδησης του ν. 2510/1997 και, ήδη, οι αντίστοιχες διατάξεις του π.δ. 292/2003 δεν αντίκεινται ούτε στις υπερνομοθετικές ισχύος διατάξεις των άρθρων 4, 9 παρ. 1, 10 παρ. 1 και 14 της κυρωθείσας με το ν.δ. 53/1974 Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (Ε.Σ.Δ.Α.) ούτε στις ανάλογες διατάξεις που περιέχονται στα άρθρα 8, 18, 19 και 26 του κυρωθέντος με τον ν. 2462/1997 Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και στο άρθρο 1 παρ. 2 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, που κυρώθηκε με τον ν. 1426/1984 [ΣτΕ Τμ. Στ' 260/2004 και 1119/2004, αδημοσίευτες, βλ. Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών «Νόμος» (στο εξής ΤΝΠ «Νόμος»), βλ. και Β. Καράκωστα, Συνταγματικότητα και νομιμότητα της εναλλακτικής θητείας των αντιρρησιών συνείδησης, Δ, 36/2005, σελ. 521]. Το Συμβούλιο της Επικρατείας, στην ανωτέρω υπ' αριθμ. 260/2004 απόφασή του, έκρινε, εξ άλλου, ότι η ανάλογη εξαιρετική μεταχείριση, την οποία επιφυλάσσει ο ν. 2510/1997 στους πολύτεκνους πατέρες, που υπηρετούν ενόπλως, δεν εφαρμόζεται εκ του Συντάγματος και στους αντιρρησίες συνείδησης που είναι πολύτεκνοι με τρία παιδιά.

ΙΑ. Κεφάλαιο ΙΑ' (άρθρα 66 έως 72 του Νσχ.)

1. Επί του άρθρου 67 παρ. 4 του Νσχ.

Νέα ρύθμιση αποτελεί η παράγραφος 4, σύμφωνα με την οποία τα στρατολογικά γραφεία υποχρεούνται να προβαίνουν σε σχετική έρευνα, εφόσον περιέλθει σε γνώση τους ότι, καταχωρημένες αυτεπαγγέλτως ή κατ' αίτηση στρατολογικές μεταβολές, είναι εσφαλμένες ή προέρχονται από δόλο των ενδιαφερομένων ή τρίτων, ώστε τυχόν να επιβληθούν οι προβλεπόμενες κυρώσεις και να ανακληθεί η σχετική μεταβολή. Στο τελευταίο δε εδάφιο της προτεινόμενης διάταξης ορίζεται ρητά ότι «αν η καταχώρηση οφείλεται σε πραγματικό σφάλμα ή εσφαλμένη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, τα έννομα αποτελέσματα που έχουν δημιουργηθεί, μέχρι την ανάκληση ή τρο-

ποποίησή της, δεν θίγονται και ο ενδιαφερόμενος δεν υπέχει έννομες συνέπειες». Η ρύθμιση αυτή είναι αυνεπής τόσο με το τεκμήριο της νομιμότητας των διοικητικών πράξεων, πάγια αρχή του διοικητικού δικαίου, σύμφωνα με την οποία οι ατομικές διοικητικές πράξεις, από την έναρξη της ισχύος τους έως την ακύρωση ή ανάκληση ή κατάργηση ή παύση της ισχύος της, παράγουν όλα τα έννομα αποτελέσματά τους, ανεξαρτήτως τυχόν νομικής πλημμελείας τους (Επ. Σπηλιωτόπουλου, ό.π., σελ. 116 επ., ΣτΕ 560/1998), όσο και με την αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, που αποτελεί εξειδίκευση της γενικής αρχής της χρηστής διοίκησης (Επ. Σπηλιωτόπουλου, ό.π., σελ. 532 επ., ΣτΕ 810/1993, αδημοσίευτη, βλ. ΤΝΠ «Νόμος»).

2. Επί του άρθρου 69 του Νοχ.

Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η επάνοδος, στη θέση που κατείχαν, ιδιωτικών υπαλλήλων ή εργατών που κατατάσσονται στις Ένοπλες Δυνάμεις ως οπλίτες ή ως οπλίτες από την εφεδρεία, μετά την απόλυσή τους. Σύμφωνα με τις προστατευτικές των στρατευόμενων μισθωτών διατάξεις του ν. 3514/1928, όπως αυτός ισχύει σήμερα, η υπό τα όπλα πρόσκληση ιδιωτικού υπαλλήλου (που υπηρετεί πλέον των έξι μηνών σε οποιοδήποτε γραφείο, κατάσταση ή επιχείρηση) δεν αποτελεί λόγο λύσης της σύμβασης εργασίας (άρθρο 1 του ν. 3514/1928). Ο υπάλληλος δεν δύναται, προ της παρέλευσης έτους από την επανάληψη της εργασίας του, να απολυθεί από τη θέση του, αν δεν τηρηθεί η νόμιμη διαδικασία, διαφορετικά, δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση απόλυσης και αποζημίωση έξι μισθών (άρθρο 4 του ν. 3514/1928, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του ν. 765/1943). Στις ανωτέρω διατάξεις δεν γίνεται διάκριση, όσον αφορά τον τρόπο και το είδος της πρόσκλησης, το είδος της στρατιωτικής υπηρεσίας και τη διάρκειά της. Έτσι, προστατεύεται ακόμη και ο εργαζόμενος που επιστρατεύθηκε με ατομική πρόσκληση ως έφεδρος (ΕφΑθ 5255/2001, ΝοΒ, 2002, σελ. 382).

Η ανωτέρω προτεινόμενη διάταξη του Νοχ. κνείται, επομένως, στο πλαίσιο προστασίας που θεσπίζει ο ν. 3514/1928, έχει δε κριθεί νομολογιακώς, ότι οι προστατευτικές διατάξεις της στρατολογικής νομοθεσίας και του ν. 3514/1928 ισχύουν σωρευτικώς. Έτσι, μολονότι ο ισχύων στρατολογικός νόμος προβλέπει μόνο δικαίωμα επανόδου των στρατεύσιμων μισθωτών στη θέση που κατείχαν, οι εργαζόμενοι που επανέρχονται στη θέση που κατείχαν μετά την απόλυσή τους από τις Ένοπλες Δυνάμεις, δεν επιτρέπεται να απολυθούν πριν από την παρέλευση έτους από την επανάληψη της εργασίας τους, χωρίς την έγκριση της επιτροπής του άρ. 7 του α.ν. 244/1936, εάν

δε, παρά ταύτα, απολυθούν, δικαιούνται σωρευτικώς τόσο της αποζημίωσης απόλυσης, όσο και της αποζημίωσης των έξι μηνιαίων μισθών του ν. 3514/1928 (ΕφΑθ 5255/2001, ό.π., ΕφΠειρ 318/2000, ΔΕΕ, 2001, σελ. 95, ΜονΠρωτΘεσσ 6835/1998, Αρμ, 1998, σελ. 1098).

3. Επί του άρθρου 70 παρ. 2 του Νσχ.

Η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 70 του Νσχ. εισάγει νέα ρύθμιση, παραθέτοντας τον ορισμό των λόγων ανώτερης βίας και ανυπέρβλητων κωλυμάτων σχετικώς με τη μη τήρηση των υποχρεώσεων των ανωτέρω κατηγοριών προσώπων. Οι όροι αυτοί αποτελούν αόριστες νομικές έννοιες, οι οποίες έχουν εξειδικευθεί από την πάγια νομολογία των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων. Συγκεκριμένως, σύμφωνα με αυτήν, αλλά και τη νομική θεωρία, ανώτερη βία συνιστά κάθε τυχερό, απρόβλεπτο και εξαιρετικό γεγονός, είτε αντικειμενικό, είτε σχετικό με το πρόσωπο του υποχρέου, το οποίο δεν είναι δυνατόν να αποτραπεί ούτε με μέτρα εξαιρετικής επιμέλειας και σύνεσης. Ανυπέρβλητο, δε, κώλυμα θεωρείται εκείνο το οποίο οπωσδήποτε δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του υποχρέου και δεν μπορούσε να υπερνικηθεί από αυτόν με κανένα τρόπο (βλ. Μ. Σταθόπουλου, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, 2^η έκδ., Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1993, σελ. 102, ΑΠ 39/2004, ΠοινΛογ, 2004, σελ. 60, ΑΠ 782/2004, δημοσίευτη, βλ. ΤΝΠ «Νόμος», ΑΠ 1221/2004, δημοσίευτη, βλ. ΤΝΠ «Νόμος», ΑΠ 67/2003, ΝοΒ, 2003, σελ. 1628, Δνη, 2003, σελ. 714, ΑΠ 359/2003, ΝοΒ, 2003, σελ. 1858, ΑΠ 412/2003, ΠοινΛογ, 2003, σελ. 483, ΣτΕ 239/2003, δημοσίευτη, βλ. ΤΝΠ «Νόμος», ΑΠ 1372/2002, Δνη, 2003, σελ. 458, ΣτΕ 5431/1996, ΔιοικΔικ, 1998, σελ. 1159, ΣτΕ 5166/1987, δημοσίευτη, βλ. ΤΝΠ «Νόμος»). Κατόπιν των ανωτέρω, θα ήταν, ίσως, σκόπιμο να ακολουθηθεί ο νομολογιακώς εξειδικευμένος ορισμός, σύμφωνα με τον οποίο, ως λόγος ανώτερης βίας ή ανυπέρβλητο κώλυμα «θεωρείται κάθε τυχερό, απρόβλεπτο και εξαιρετικό πραγματικό γεγονός, είτε αντικειμενικό, είτε σχετικό με το πρόσωπο του υπόχρεου, το οποίο παρά την εξαιρετική επιμέλεια και σύνεση του υπόχρεου, καθιστά αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη τη συμμόρφωσή του προς ...».

4. Επί του άρθρου 73 παρ. 4 του Νσχ.

Σύμφωνα με την ανωτέρω μεταβατική διάταξη, για όσους απέκτησαν την ιδιότητα του μετανάστη μέχρι την 31^η Αυγούστου 1997, εφαρμόζονται, ως προς τα στρατολογικά ευεργετήματα, οι διατάξεις του υπό ψήφιση Νσχ., οι οποίες αφορούν στους μόνιμους κατοίκους εξωτερικού. Δεδομένου ότι η ισχύουσα στρατολογική νομοθεσία δεν δίδει σχετικό ορισμό της έννοιας του μετανάστη (όπως, αντιθέτως, συμβαίνει με τους μόνιμους κατοίκους

εξωτερικού) το ΣτΕ έχει κρίνει, με αφορμή την ανάλογη περίπτωση του άρθρου 59 παρ. 10 του π.δ. 292/2003, πως η απόκτηση της ιδιότητας του μετανάστη κρίνεται με βάση τη νομοθεσία του κράτους όπου διαμένει ο ενδιαφερόμενος (ΣτΕ 3194/2002, αδημοσίευτη, βλ. ΤΝΠ «Νόμος»).

5. Επί του άρθρου 73 παρ. 12 του Νσχ.

Η διάταξη αυτή επαναλαμβάνει ευνοϊκή μεταβατική ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία όσοι, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, έχουν αποφοιτήσει από Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (στο εξής Τ.Ε.Ι.) και έχουν εγγραφεί για φοίτηση σε άλλη ανώτατη σχολή, για την οποία προβλέπεται η χορήγηση αναβολής, δικαιούνται να ζητήσουν την παράταση της αναβολής τους, με τις ίδιες προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος για όλους, πλην όμως, ανεξάρτητα από τη διάρκεια της υπολειπόμενης φοίτησής τους. Η διάταξη αυτή θα έρχεζε ενδεχομένως διευκρίνιση, δεδομένου ότι, δυνατότητα πτυχιούχων για εγγραφή σε άλλη ανώτατη σχολή για δεύτερο πτυχίο υφίσταται όχι μόνο για τους αποφοιτήσαντες από Τ.Ε.Ι., αλλά και για τους αποφοιτήσαντες από Α.Ε.Ι.

Αθήνα, 14.11.2005

Οι εισηγητές
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Δημήτριος Κανελλόπουλος
Γεωργία Μακροπούλου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος Νομοθετικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσομπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών